

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

SOCIAL SCIENCE
KANNADA MEDIUM

ನಾಲ್ಕನೆಯ ತರಗತಿ
STANDARD FOUR

ಎರಡನೆಯ ಅವಧಿ
Term II

జిహ్వగళు మత్తు అప్పగళ అధంగళు

ఉత్తరిను

సరియాద ఉత్తరవన్ను ఆరిను

భూప్రా జెటువణకే

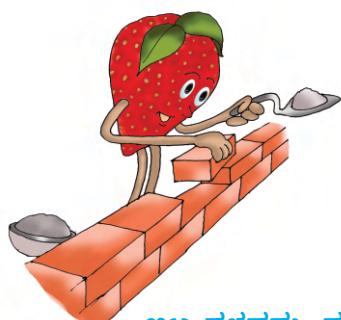
పాల యోఇజనే

జింతనే

హొందిను

బణ్ణ స్ఫ్రెష్వన్ను తుంజరి

గుంపు జెటువణకే

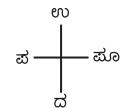

ನಮ್ಮ ದೇಶ

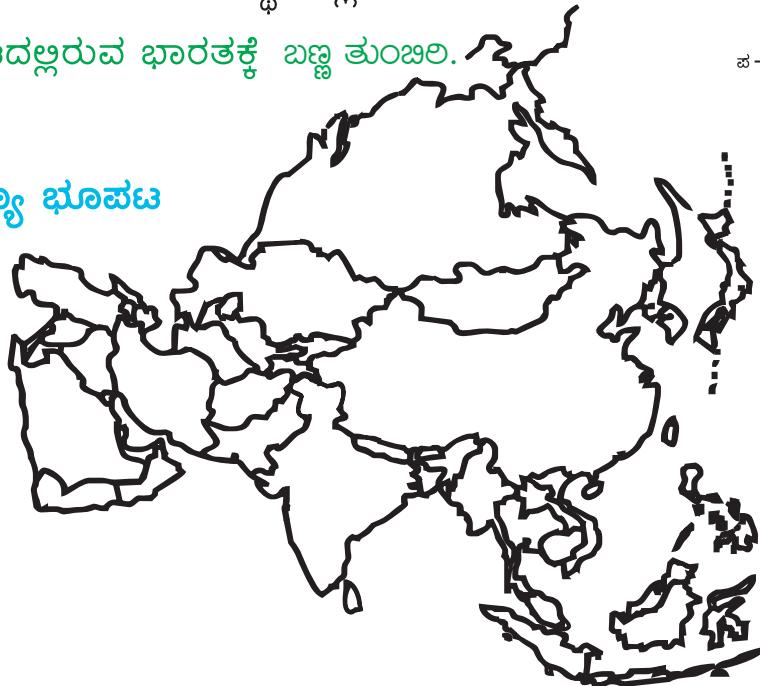

ಭಾರತ ದೇಶವು ಒಂದು ಉಪ ಎಂಡ್‌ವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಎಂಡ್‌ವಾದ ಏಷ್ಯಾದ ದ್ವಾರ್ಡಾಂಶ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಏಕನೇಯ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಜೀನಾ ಮೊದಲನೇಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಭಾರತ ಎರಡನೇಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

- ಏಷ್ಯಾ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಿ ತುಂಜಲ.

ಏಷ್ಯಾ ಭೂಪಟ

- ಭಾರತದ ನೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

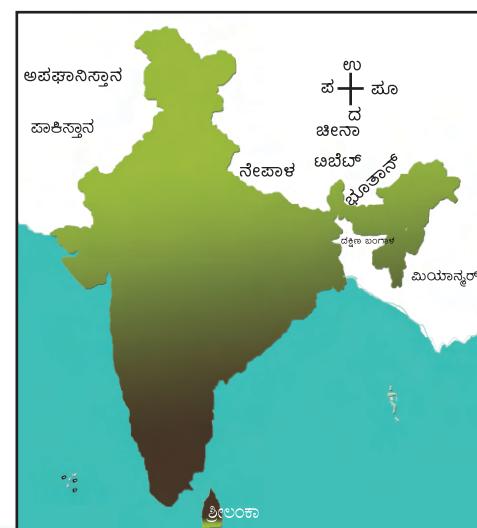

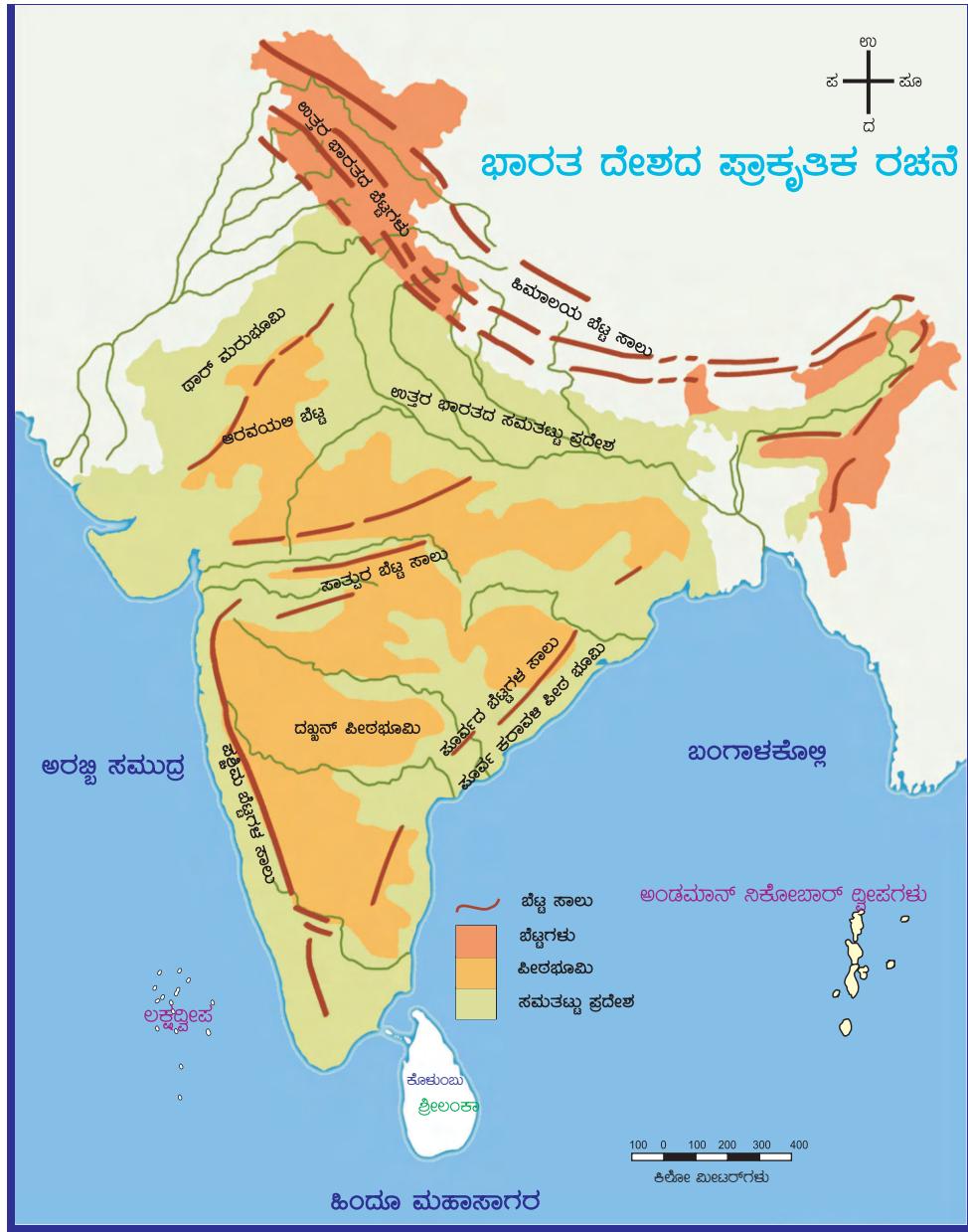

ಪಾಕ್‌ತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶವು ಮೂರು ಕಡೆ ನಿರ್ನಿಂದಲೂ, ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು **ಪಯಾಂಯ ದ್ವಿಂದ** ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 32, 87, 263 ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಂದರ್ಬಿ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಕ್ತಿಕ ರಚನೆ :

ಭಾರತವು ಹಲವು ರಿಳಿಯ ಭೂ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಂಗಡಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

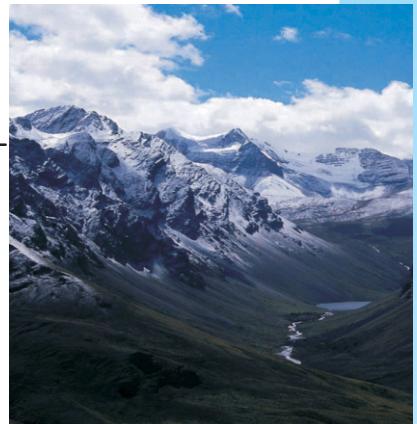
- 1) ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಪರಂತ ಶೈಲಣಿ
- 2) ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ನಮತಂಟ್ಲ ಪ್ರದೇಶ
- 3) ಧಾರ್ ಮರಭೂಮಿ
- 4) ಹಿಂಡಿಗಳಿಂದ ನಾಲು
- 5) ಕರಾವಳಿ ನಮತಂಟ್ಲ ಪ್ರದೇಶ
- 6) ದ್ವಿಂದಗಳು

1. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಪರ್ವತ ಶೈಲಿ :

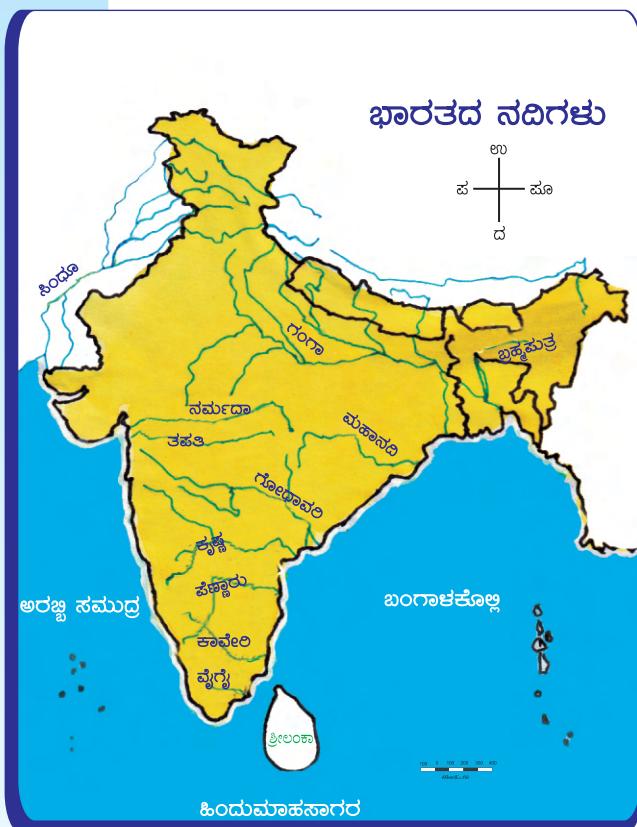
ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಉದ್ದಿಷ್ಟಾದ ಮತ್ತು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪರ್ವತ ಶೈಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವಾಗಿದೆ. ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತ ಶೈಲಿಯಾಗಿದೆ.

ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಿಮದ್ವಾಗಿರಿ, ಹಿಮಾಚಲ, ಶಿವಾಲಿಕ ಮುಂತಾದ ಮೂರು ಪರ್ವತ ಶೈಲಿಗಳು ಇವೆ. ಇವು ವರ್ಷಾರ್ಥಿ ಹಿಮದಿಂದ ಮುಜ್ಜಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಪ್ರದೇಶ ತುಂಬಾ ಚಂಚಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಇದು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಉತ್ತರ ಭಾರತವನ್ನು ದಾಟಿ ಒಂಸುವ ಕಡು ಚಂಗಾಳಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕೊಡುಗೆಯಂತೆ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ವರ್ಷ ಮೂರಿತ ತುಂಜಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

2. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸಮತಯ್ಯ ಪ್ರದೇಶ :

ಇದು ಹಿಮಾಲಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂ, ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪನದಿಗಳು ಹರಿದು ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಘಲವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇವು ವರ್ಷ ಮೂರಿತ ತಾವು ಹರಿಯುವ ಸಮತಯ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಘಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಭೂಪಟದ ನಕಾಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲಯುವ ನದಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿ.

ಸಮತಯ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಕೆಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ.

3. ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ:

ಭಾರತದ ಉತ್ತರ - ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಜನೆಯಾಗಿರುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮರುಭೂಮಿ ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ ಆಗಿದೆ. ಇದು ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಚದುರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮರಳು ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ನಗರಗಳು ಮಾತ್ರ ರಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮರುಭೂಮಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು 649 ಕ.ಮೀ. ನೀಳವಾದ ಇಂದಿರಗಾಂಡಿ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ

ದಪ್ಪಣಿ ಹೀಠ ಭೂಮಿ

4. ಹೀಠ ಭೂಮಿಗಳು:

ಒಂದು ಭೂ ಪ್ರದೇಶವು ಅದನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಭೂ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ, ಅದರ ಮೇಲ್ಮಾರ್ಗ ತಟ್ಟಿಯಾಕರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೀಠಭೂಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ನಮತಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅರಂಭವಾಗುವ ಹೀಠಭೂಮಿ, ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ಪಲಯದ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಾ ಹೀಠ ಭೂಮಿ, ದಪ್ಪಣಿ ಹೀಠಭೂಮಿ, ಜೋಂಟ ನಾಗಪುರ್ ಹೀಠಭೂಮಿ ಮುಂತಾದ ಮೂರು ಹೀಠಭೂಮಿಗಳು ಇವೆ. ದಪ್ಪಣಿ ಹೀಠಭೂಮಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಶ್ರೀಕೋಣ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ದಪ್ಪಣಿ ಹೀಠಭೂಮಿ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಹಳ್ಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಮಹಾನದಿ, ಗೋಧಾವರಿ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನದಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಮದಾ, ತಪತಿ ನದಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಅರಬ್ಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ದಪ್ಪಣಿ ಹೀಠಭೂಮಿ ಬಂಡೆಗಳಂದಲೂ, ಬೆಣ್ಣಗಳಂದಲೂ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಗಿರಿಜನರು ಇಲ್ಲಾಗಿ ಕಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

5. ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಸಮತಟ್ಟು (ಬಯಲು) ಪ್ರದೇಶ:

ಭಾರತದ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅರಬ್‌ಜಿಲ್ ಸಮುದ್ರ, ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಮೂಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಭೂ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಸಮತಟ್ಟು (ಬಯಲು) ಪ್ರದೇಶ ಎನ್ನಬಹುದಿ.

ಪಕ್ಕಿಮ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ	ಪೂರ್ವ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ
ಅರಬ್ ಸಮುದ್ರದ ಪಕ್ಕಿಮ ಫೆಟ್ಟದ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.	ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯ ಪೂರ್ವ ಫೆಟ್ಟದ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
ಇಲ್ಲ ಕೊಂಕಣ ಸಮುದ್ರ ತೀರವು, ಮಲಬಾರ್ ಸಮುದ್ರ ತೀರವು ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.	ಇಲ್ಲ ಜೋಳಮಂಡಲ ಸಮುದ್ರ ತೀರ, ಉತ್ತರ ಸಕಾರಾ ಸಮುದ್ರ ತೀರವೂ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
ಇಲ್ಲ ಮುಂಬೈ, ಕಂಡಾಲ ಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪಣಜಿಲ ಬಂದರುಗಳು ಇವೆ.	ಇಲ್ಲ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ವಿಶಾವಪಟ್ಟಣ, ಚೆನ್ನೈ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿಚೆರಿ ಬಂದರುಗಳು ಇವೆ.

ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ

ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳು

6. ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳು:

ನೆಲದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಡ್ರಿಂಪೆ ಎನ್ನಬಹುದಿ. ಅರಬ್‌ಜಿಲ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳು, ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಡಮಾನ್-ನಿಕೋಬರ್ ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳು ಇವೆ. ಲಕ್ಷ ಡ್ರಿಂಪೆದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳು ಬಹುತೇಕ ಹವಳಿದ ಬಂಡಿಗಳಿಂದ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬರ ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ಜಿಕ್ಕೆ ಜಿಕ್ಕೆ ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳು ಇವೆ. ಲಕ್ಷದ್ವಿನಿಂದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ಡ್ರಿಂಪೆ ಸಮೂಹಗೆಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲರುವ ಹಲವು ಡ್ರಿಂಪೆಗೆಳಲ್ಲಿ ಜನರು ವಾಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು:

भारत बंदु गणराज्य राष्ट्रवाचिदे. भारतपु 29 राज्यगंड,
7 युनियन औदेशगंडन्मू होंदिदे. होनदेलयन्मू राष्ट्रद
राजधानीयाकि विभागिसलाकिदे.

ಭಾರತ – ರಾಜಕೀಯ

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೇರ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಒಳಗೆ ಕಾಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿ ನವದೆಹಲ್ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ನಕ್ಷೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾಜಧಾನಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

1.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
2.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
3.	ಅಸ್ಸಾರ್ಥ
4.	ಬಹಾರ್
5.	ಜಿತ್ತಿನ್‌ಗಾರ್
6.	ಗೋವಾ
7.	ಗುಜರಾತ್
8.	ಹರಿಯಾಣ
9.	ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ
10.	ಜಮ್‌ಕಾಶ್ಮೀರ
11.	ಜಾವಿಂಡಾ
12.	ಕನಾಡಾಕ
13.	ಕೇರಳ
14.	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
15.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
16.	ಮಣಿಪುರ
17.	ಮೇಘಾಲಯ
18.	ಮಿಸ್ಸಾರಾಂ
19.	ನಾಗಲಾಂಡ್
20.	ಒಡಿಸ್ಸಾ
21.	ಪಂಜಾಬ್
22.	ರಾಜಸ್ಥಾನ್
23.	ಸಿಕ್ಕಿಂ
24.	ತಮಿಖುನಾಡು
25.	ತ್ರಿಪುರ
26.	ಉತ್ತರಾಂಚಲ್
27.	ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ
28.	ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ
29.	ತೆಲಂಗಾಣ

ಯೂನಿಯನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳು :

- 1) ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬರ್
- 2) ಜಂಡಿಗರ್
- 3) ದಾಡ್ರು ನಾಗರ ಹಾವೇಲ
- 4) ಡಯೂ, ತಾಮನ್
- 5) ಪಾಂಡುಬೆರಿ
- 6) ಲಕ್ಷದ್ವಿಂಪ
- 7) ಹೊನ ದೆಹಳ-ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ ಪ್ರದೇಶ.

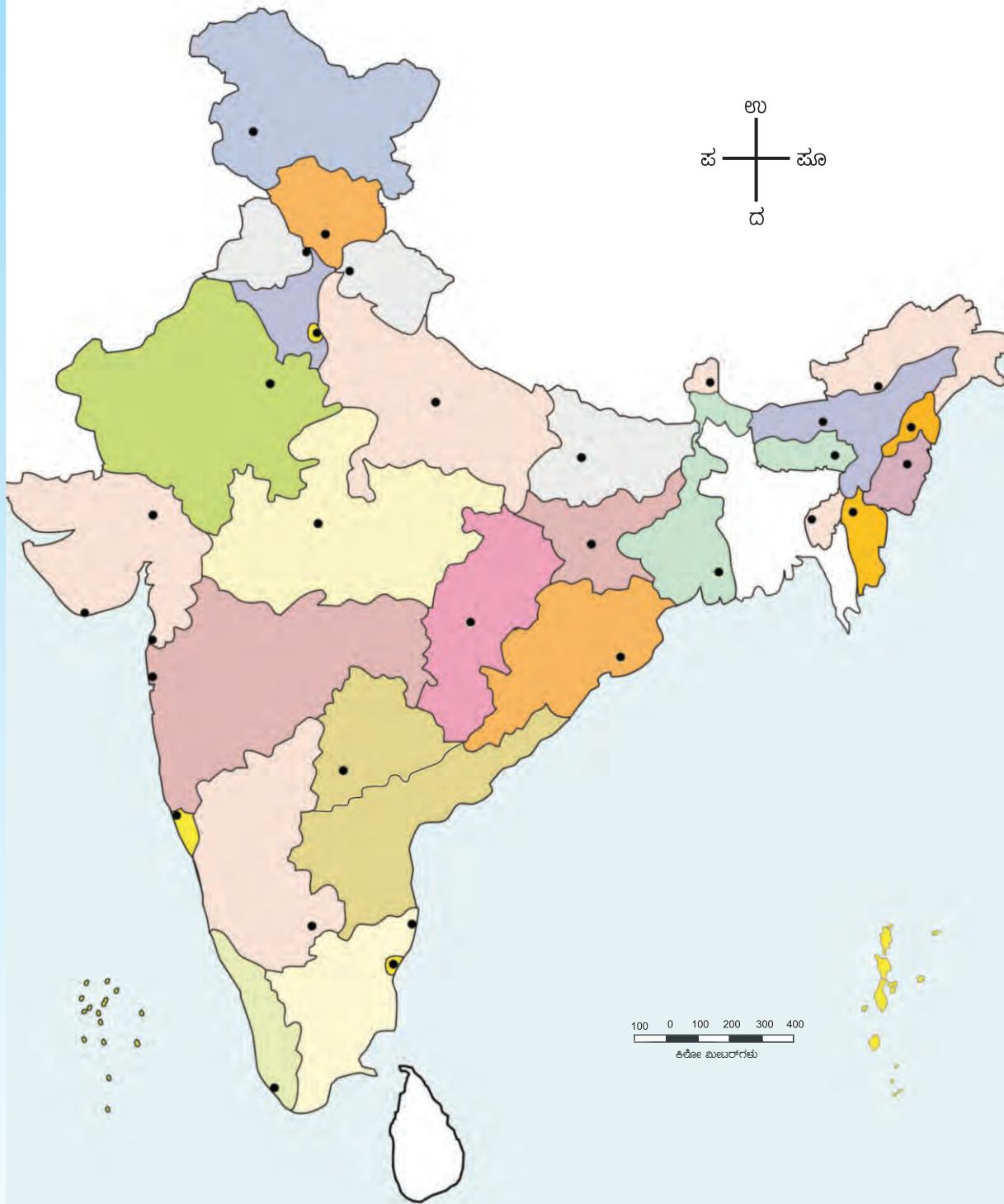
ಭಾರತ ದೇಶದ ನೇರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು :

ಭಾರತ ದೇಶದ ನೇರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನ್, ಜಿಲ್ಲಾ, ನೇಪಾಳ, ಭೂಬಾಣ್, ಮಿಯಾನ್ಮಾರ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ತಿಂದು ಕೊಕ್ಕೊಣ :

- ✿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಶೀಲರ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದರ ಎತ್ತರ 8848 ಮೀಟರ್.
- ✿ ನ್ಯೂಜಿಲಾಂಡನ ಎಡ್‌ಂಡ್ ಹಿಲಾರಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರಾದ ತೆನ್‌ಸಿಂಗ್ ನಾಕೆಯವರು ಕ್ರ.ಶ.1950ರಲ್ಲ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಶೀಲರದ ತುದಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದರು.
- ✿ ಎವರೆಸ್ಟ್ ಶೀಲರವನ್ನು ಏರಿದ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀ ಬಜೇಂದ್ರಿ ಹಾಲ್.
- ✿ ಸಮುದ್ರದ ಅಡಿಯಲ್ಲ ವಾಸಿಸುವ ಒಂದು ಬೆನ್ನೆಲುಜಲ್ಲದ ಜೀವಿ, ಹವಳ ಪಾಲಪುಗಳು ಆಗಿದೆ. ಅವು ಸತ್ತ ನಂತರ ಅವುಗಳ ಎಲುಬುಗಳು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಸೇರಿ ಹವಳ ಬಂಡಿಗಳಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತವೆ.
- ✿ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದ ರಾತ್ರಿಗಳು ಹತ್ವಾಗಿಯೂ, ಚೆಂಡಾಲದ ರಾತ್ರಿಗಳು ತುಂಬಾ ಜೆಂಯಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.
- ✿ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಡೆದ ಯಾತ್ರೆ ಸ್ಥಳಗಳು ಸಿಮ್ಲಾ, ಮುಸೆಲರಿ, ಅಲ್‌ಮೋರಾ, ನೈಂಟಿಕಾಲ್ ಮತ್ತು ದಾಜಿಂಗಂಗ್. ಇವು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.
- ✿ ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿ ಶ್ರೀನಗರ, ಮಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿ ಜಮ್ಮು ಆಗಿದೆ.

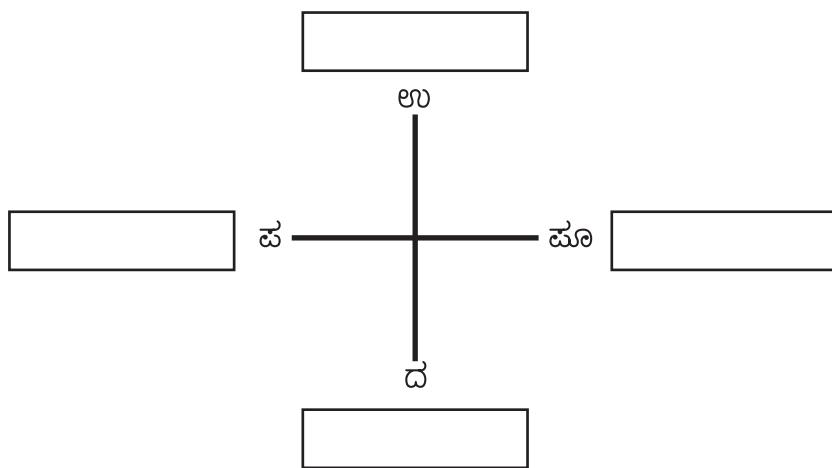
ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟರುವ ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ರಾಜಧಾನಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲ.

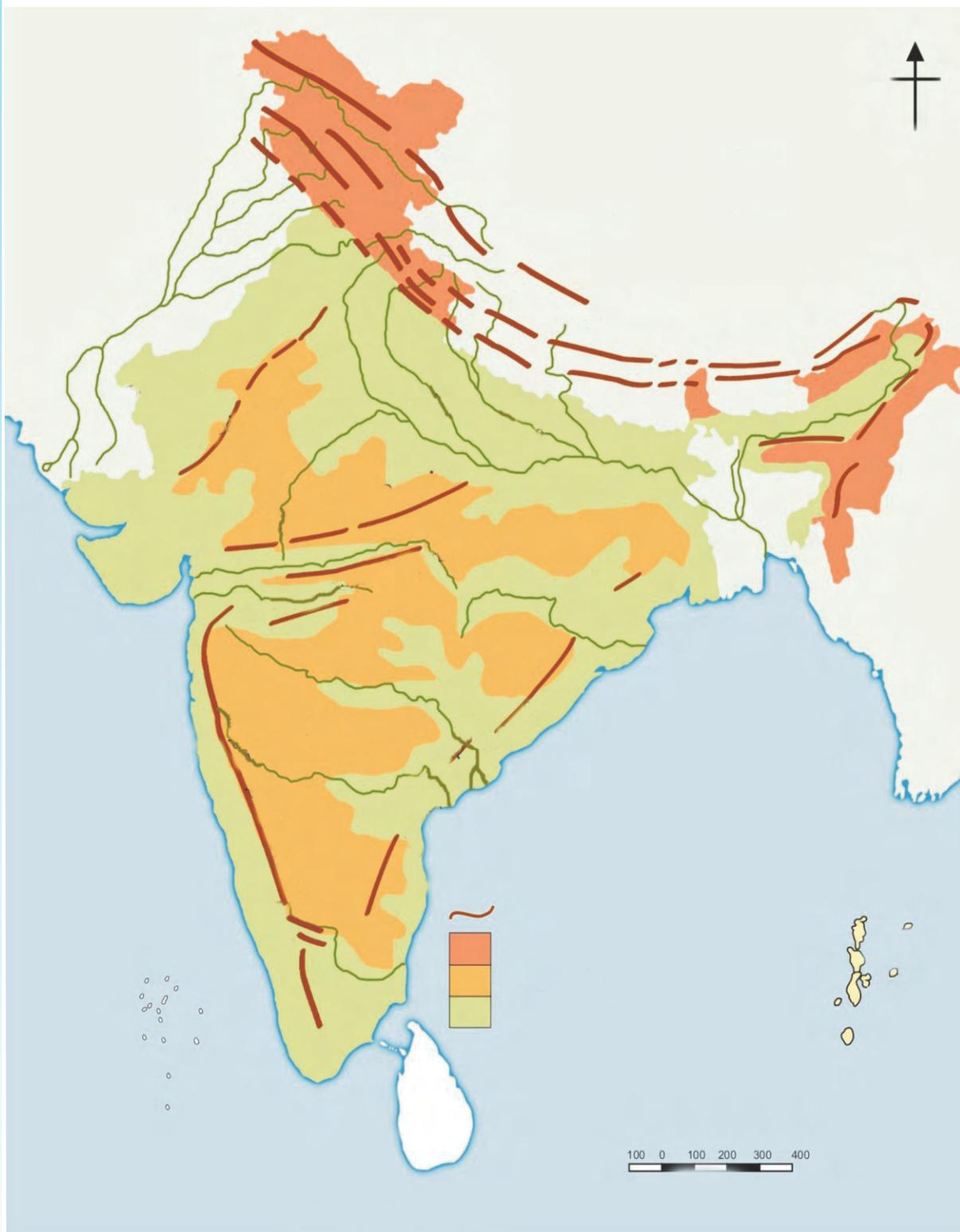
ಚಟುವಟಿಕೆ : (ಭಾರತದ ಭೂಪಟದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿ).

1. ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಕೊನೆಯಾಗುವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತೆ ಹಜ್ಜಿ ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ
_____.
2. ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ರಾಜ್ಯ _____, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ
ಇರುವ ರಾಜ್ಯ _____.
3. ಜಾಲಂಧರ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಪ್ರವಾನ ಹೊರಟರು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು
ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಟರೆ
ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ನೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಯಾವುವು ?
4. ಜಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಳೀಂಡು ಪಂದ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆಟಗಾರರು
ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹೊರಡುವರು. ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು
ದಾಟ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ?
5. ತಮಿಳು ನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿದ ನೃತ್ಯಕಲೆ ಗುಂಪು ದೇಹಲಗೆ ಹೊರಟತು. ಅವರು ಯಾವ
ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಟ ದೇಹಲಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿ.
6. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮನೆ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ಅವು
ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು ಎಂದು ಗಮನಿಸಿ. ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದು
ತುಂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಟನು.
7. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಬರೆ.

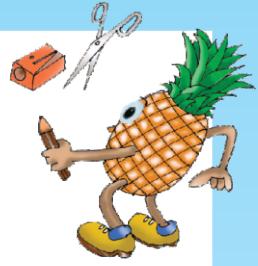

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿ :

- 1) ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಬೆಳ್ಳಿದ ನಾಲು
- 2) ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸಮತಯ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
- 3) ಧಾರ್ ಮರುಖೊಮ್ಮೆ
- 4) ಹೀಲಭೂಮಿಗಳು
- 5) ಕರಾವಳ ಸಮತಯ್ಯ ಪ್ರದೇಶ

ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆ :

- 1) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮರುಭೂಮಿ _____ .
 ಅ) ಸಹರ ಆ) ಧಾರ್ ಇ) ಅಡಕಾಮ
 2) ಭಾರತದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಎಲ್ಲಿ _____ ಆಗಿದೆ .
 ಅ) ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಆ) ಅಂಡಿನ್‌ ಬೆಟ್ಟ ಇ) ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು
 3) ದಪ್ಪಣಿ ಹಿನ್ದಿ ಭೂಮಿ _____ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
 ಅ) ಜೊಕ ಆ) ಅಯಿತ ಇ) ತ್ರಿಕೋನ
 4) ಭಾರತ ಹಣ್ಣಾದ _____ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು.
 ಅ) ಉಪಖಂಡ ಆ) ಪರ್ಯಾಂಕ ಯಾದ್ವಿಷ ಇ) ದ್ವಿಷಪ
 5) ಭಾರತ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿ _____ .
 ಅ) ಚನ್ನೈ ಆ) ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಇ) ಹೊಸದೆಹಲ

II) ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭತ್ತೆ ಮಾಡಿ :

- 1) ಭಾರತ ದೇಶದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯ _____.
  - 2) ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಗಳು _____.
  - 3) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪವರ್ತ ಶ್ರೇಣಿ _____.
  - 4) ಅರಜಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವ ಭಾರತದ ನದಿಗಳು _____.
  - 5) ಫಾರ್ ಮರುಭೂಮಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ _____ ಕಾಲುವೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

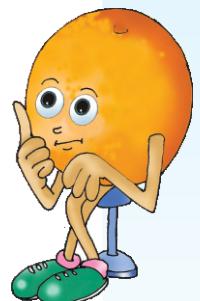
III) කේංගින ජ්‍යෙෂ්ඨ සාකච්ඡා පරීක්ෂා :

- 1) ಭಾರತ ದೇಶದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಎಲ್ಲಿಗಳು ಯಾವುವು?
  - 2) ಹಿಮಾಲಯದ ಮೂರು ಬೆಣ್ಣನಾಲುಗಳು ಯಾವುವು?
  - 3) ಪರ್ಯಾಯ ಲ್ಪಿಟ ಎಂದರೆನು?
  - 4) ಭಾರತ ದೇಶದ ನೆರೆರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಯಾವುವು?
  - 5) ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಏರಡು ದ್ವಿಪ ಸಮೂಹಗಳು ಯಾವುವು?

IV) සිංහලීය :

- 1) ಹಿಮಾಲಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನೇನು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು?
  2. ಮರಳುಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಗಳು

ಭಾರತವು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಜಿಪ್ಪಿಂಡರ ಆಡಳಿತದ ತುಳತಕ್ಕ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ್ತಿಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಹೊಳೆಲೆ, ಹೌಲಾನ ಅಖ್ಯಾಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್, ಮಹತ್ವಾಗಾಂಧಿ, ಸುಭಾಶ್ ಚಂದ್ರಭೋನ್, ಜವಹರ್ಲಾಲ್‌ನೇಹರು ಮುಂತಾದ ನಾಯಕರುಗಳ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಹುಟ್ಟಿತು. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂಲಿದ ಭಾರತ ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿತು. ಈ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜಿಹ್ವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಧ್ವಜ:

ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ. ಅದರ ನಡುವೆ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇದೆ.

ತ್ರಿಖಂಡ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ನೂಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಘ ಕೇಂಸರಿ - ತ್ಯಾಗ

ಘ ಜಿಃ - ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ನೀತಿ

ಘ ಹಸಿರು - ಸಮೃದ್ಧಿ

ತ್ರಿಖಂಡ ಧ್ವಜದ ನಡುವೆ ನೀಲ ಬಣ್ಣದ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವಿದೆ. ಅಶೋಕ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ 24 ಗೆರೆಗಳು ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಅನುಸರಿಸಿದ ಬೌದ್ಧ ಮತದ 24 ಸಮಾನತೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಶ್ರೀ.ಶ.1947 ನೇ ವರ್ಷ ಆರಷ್ಟೆ ತಿಂಗಳನ್ನು 15 ನೇ ಟಿಎಂ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಿತು. ಈ ದಿನ ದೇಹಲಯಲ್ಲಿರುವ ಕೋಟಿಯೆಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಾಯಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಹ್ನೆ:

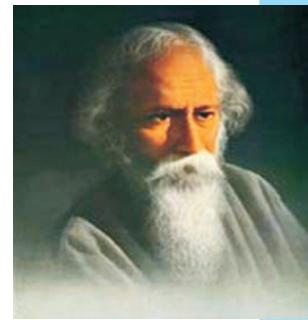

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ಸಾರನಾಥ್ ಎನ್ನಿಂದ ಪ್ರಜಿನಿನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಸ್ತಂಭವಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಿಂಹಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಹಾಗೆ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. 1950 ರ ಜನವರಿ 26 ರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಯಾಗಿ ಈ ಸಾರನಾಥ್ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಅಂಗಿಳಕರಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಯ ತಳೆಭಾಗದಲ್ಲಿ "ಸತ್ಯ ಮೇವ ಜಯತೆ" ಎಂದು ಜಿತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.

"ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯ" ಎಂಬುದೇ ಇದರ ಅಧಿಕಾರ.

ರಾಷ್ಟ್ರಗಿರಿತೆ:

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಿರಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ತಾಗೂರ್. ತಾಗೂರ್ ರವರು ಬಂಗಾಳದ ಕವಿ. ನೃತ್ಯ ಹಾಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಿತ್ತುಕಲಾವಿದರು. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಲಭಿಸಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ, ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗಿರಿತೆಯನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುವುದು.

- ೧ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಿರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೩ ಸಾಲುಗೆಂದು.
- ೨ ಇದು ಬಂಗಾಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
- ೩ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಿರಿತೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೇಕೆಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿ :-

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿ

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿ ನವಿಲು. ಇದರ ಅಂದ ಮತ್ತು ಗರಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಅಂದವನ್ನು ಪ್ರತಿಜಿಂಜಿಸುವಂತಿದೆ.

ದೇಶಿಯ ಗಿರಿ:

ಬಂಗಾಳ ಕವಿ ಬಂಕಿಮ ಜಂಡ್ರ ಜಟಜಿದ ರಚಿಸಿರುವ "ವಂದೇ ಮಾತರಂ" ಗಿರಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಿಯ ಗಿರಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗಿರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಿರಿತೆಯಷ್ಟೇ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಗೌರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೊ:

ತಾವರೆ ಹೂವಿನಲ್ಲಿರುವ ದಳಗಳ ಜೋಡನೆಯು ಒಗ್ಗಟನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೊವಾಗಿ ತಾವರೆ ಹೂವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

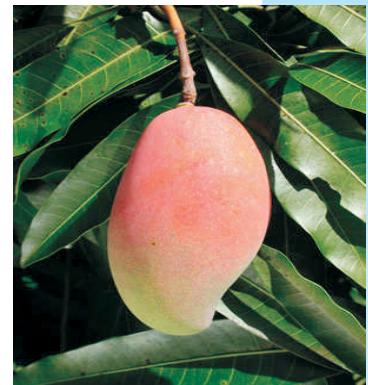
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮರ :

ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಡಿ, ಗಂಭಿರತೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮರ ಆಲದ ಮರ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮರಗವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣ್ಣಿ:

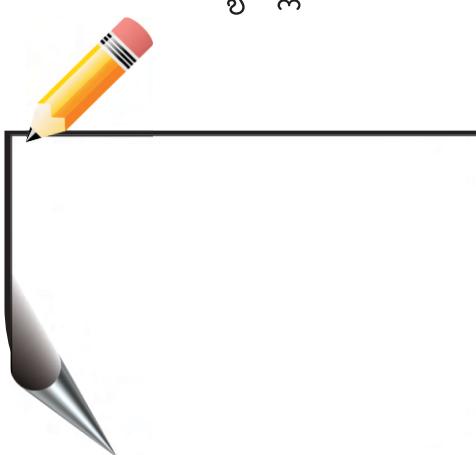
ಭಾರತದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಣ್ಣಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಗಳು ದೇಶದ ಸ್ಥಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹಾಯೂ ಒಗ್ಗಟನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

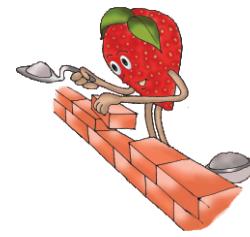

ನಕಲು ಮಾಡೋಣಬೇ.....

ಕೊಟ್ಟರುವ ಚೋಕದ ಹಿಂದೆ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟ, ಸೀನದ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ತೇಯಿರಿ. ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಯನ್ನು ಕಾಣಿರಿ.

ವ್ಯಾಲ್ಯೂಮಾಪನ

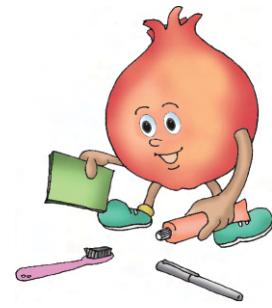

I. ಬಹು ಸ್ಥಳ ತುಂಬರಿ.

1. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೊರ್ತ _____.
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿಹ್ವೆಯ ತೆಜಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಸೂಕ್ತ _____.
3. ರಾಷ್ಟ್ರ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಂಬಿ _____ ನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
4. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಕ್ಷ _____.

II. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

1. ವಂದೇ ಮಾತರಂ	-	ಸಾರನಾಥ
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮರ	-	ಹುಅ
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿ	-	ಬಂಕಿಮುಜೆಂಡ್ರ ಚೆಂಜಿಂ
4. ರಾಷ್ಟ್ರ ಗೀತೆ	-	ಆಲದ ಮರ
5. ಅಶೋಕಸ್ತಂಭ	-	ರವೀಂದ್ರನಾಥಾಗೂರ್

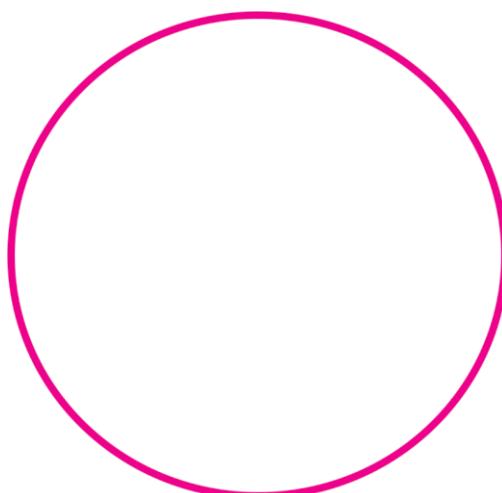

III. ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ :

1. ರಾಷ್ಟ್ರ ಗೀತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಗುವುದು?
2. ಶ್ರೀವರಂ ಧೈರ್ಯದ ಬಣ್ಣಗಳು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?

IV. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಗೆ ಒಂದು ಜಿಹ್ವೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಜಿತ್ತಿಸಿ. ಅದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆ.

ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು

ನಾಲ್ಕನೇಯ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲ. ಅವರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಮುಂದಾದರು.

"ನಮ್ಮಿಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಅಷತ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂವಿಧಾನ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಸಂವಿಧಾನವು ದೇಶವನ್ನು ಆಳಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನಿಯಮಗಳ ಗುಂಪಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕ್ಷಮಾಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಜಿಎನಾಫಾರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು “ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು” ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ” ಎಂದರು.

ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಿಗಳಿಂದ.

ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು :

ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಜಿಎನವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು :

- ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು
- ಸ್ವಾತಂತ್ಯದ ಹಕ್ಕು
- ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ಯದ ಹಕ್ಕು
- ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಹಕ್ಕು
- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕು
- ಶಾಸನಬದ್ದ ಪರಿಹಾರಗಳ ಹಕ್ಕು

“ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು?”

ಎಂದು ಮೊದಲ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ಕುಳತಿದ್ದ ರೂಪ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಜಾತಿ, ಮತ, ಅಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನರು ಎಂಬುದು ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಅರ್ಥ” ಎಂದು ಶೀಕ್ಷಕಿ ವಿವರಿಸಿದರು.

ನೀವು ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ?

ಎಂದು ಗೌತಮ್ ಕೇಳಿದನು.

ಹೋದು! “ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಭಾಷಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಬರವಣಿಗೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಧರ್ಮದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇತರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟು ಮಾಡದೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು.

“ ಜೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ಶೇಬರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವವರಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ?”

ಎಂದು ಜೋಣಸೇಫ್ ಕೇಳಿದನು.

“ ಹೆತ್ತವರು ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಬಡತನದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು”. ಎಂದರು ಶೀಕ್ಷಕಿ.

ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು “ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ - ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ” ಎಂಬ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ ಎಂದರು ಶೀಕ್ಷಕಿ.

ಹೆತ್ತಿದ್ದು ಮುಕ್ತಳನ್ನು ಜಿಕ್ಕೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರ್ಮಹಿನದೆ, ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕರ್ಮಹಿನಬೇಕು. ಮುಕ್ತಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ,

ಪ್ರತಿಲ್ಲ 01/2010 ರಿಂದ “ಉಚಿತ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು” ಎಂಬ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ನಾವು ಶೋಷಿತರಾದರೆ ಅಥವಾ ನಾವು ಮೀರಲ್ಪಟ್ಟರೆ ನಾವು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ದೇಶವು ನಮಗೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಒಳತನ್ನೇ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ?

ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ನಂತೋಂಞ್.

ಸಂವಿಧಾನವು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಒಕ್ಕೆಯ ಕಾರ್ಯ ಎಂದರು ಶಿಕ್ಷಣ.

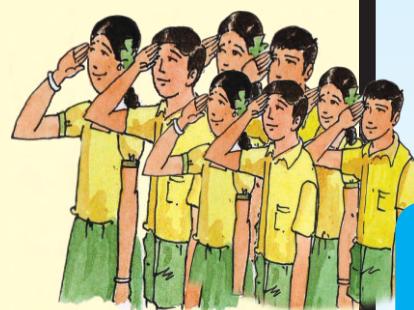

ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?

ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಭಾಗ್ಯ .

ಮೂಲ ಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು :

- ಸಂವಿಧಾನದ ಆದಶೇ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಾಜ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಗೀತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು.
- ಅಹಿಂಸೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವಭೌಮತೆ, ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು.
- ಸೈನಿಕರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.
- ಮೂಡನಂಜಕಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಪ್ರಗತಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುವುದು.
- ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಶ್ರಮಿಸುವುದು.

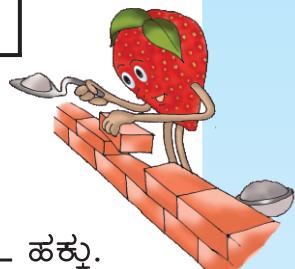

“ಮೂಲ ಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಾವು ಅವರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಪಾಠವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು.

ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನ

- I. କେଳଗେ କୌଣସିରୁବେ ପେଣ୍ଡିଯିଂଦ ନିମୁଗେ ଇଷ୍ଟିବାଦ ହକ୍କୁଗର୍ଭେନ୍ଦୁ ମୁତ୍ତୁ କତେବ୍ୟାଗର୍ଭେନ୍ଦୁ ✓ ସରି ଏଠି ମୋଜିଲି ତିଳିଯିରି ହାଗୁ ତିଳିଲି :

ನಿನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕುಟುಂಬದವರಿಂದ ನೀನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು	ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಕುಟುಂಬದವರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು
ಪ್ರೀತಿ	ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದು
ಗೌರವ	ಗೌರವದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು
ಸಂತೋಷ	ಇತರರ ಮನಸನ್ನು ನೋಱಿಸದೆ, ಅವರ ಜೊತೆ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುವುದು
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ	ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದುವುದು.

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಸೆಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ :

1. ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರು _____.
  2. ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು _____ ಹಕ್ಕು.
  3. ನಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು _____.

III. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

1. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದರೆನು ?
  2. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಯಾವುವು ?
  3. ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಎಷ್ಟು ? ಅವು ಯಾವುವು ?

IV. ಜೆಂಪುವಟಕೆ :

ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲ ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟರೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ಮಕ್ಕಳಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಇಟ್ಟಪಟ್ಟಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ
ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಅಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೇತು ಹಾಕಿರಿ.

